

Onthulling gebrandschilderd raam in de kapel van St. Barbara kerkhof.

De Heilige Elisabeth en Barbara kijken elkaar weer aan in Haarlem-Noord. Voor het ontwerp van de kapel (120 jaar geleden) werden diverse gebrandschilderde ramen ingetekend. Om financiële redenen kon vervaardiging ervan niet doorgaan. Helaas is van de oorspronkelijke ontwerpen niets terug te vinden. Op 7 maart 2013 zegende Pastoor Bob van Oploo in de kapel van begraafplaats St. Barbara alsnog een gebrandschilderd raam in, voorstellende Elisabeth van Thüringen. Het is geplaatst boven de ingang van de kapel. Het is een schenking van Jan Stam uit Bussum. Zijn moeder, Elisabeth ligt begraven op het kerkhof. De maandelijkse mis voor de overledenen in de kapel stond in het teken van deze schenking. Ooit hoopt Jan Stam terug te komen, bij zijn moeder in het graf “om samen de boel in de gaten te houden”. De mis werd voor deze gelegenheid muzikaal omlijst door het trio Bijlsma2Hooglugt.

Pastoor van Oploo vertelde over Elisabeth. Het Sint Elisabeth's of Groote Gasthuis te Haarlem is vernoemd naar deze heilige, die van 1207 tot 1231 leefde. Slechts 24 jaar werd zij, deze Elisabeth, doch vier jaar na haar overlijden werd ze al heilig verklaard. Zij leefde volgens de leefregels van St. Fransiscus van Assisi. Elisabeth werd geboren in Presburg. Om politieke redenen stond men haar al op vierjarige leeftijd af als toekomstige bruid aan de zoon van de landgraaf van Thüringen en Hessen. Elisabeth werd vervolgens samen met haar toekomstige echtgenoot, Ludwig IV, op de Wartburg nabij Eisenach opgevoed. Toen Elisabeth dertien jaar was trouwde zij met Ludwig. Het huwelijk was van een volmaakte toegewijdsheid. Wel maakte Ludwig zich dikwijls zorgen over de overdreven devotie van zijn jonge vrouw, die 's nachts herhaaldelijk opstond om naast haar bed langdurig te bidden.

Elisabeth had een bijzondere affectie voor de armen, die zij opzocht in Eisenach en in de wijde omgeving. Zij bracht hun voedsel en geld, alles zeer tegen de zin van de hofhouding en haar schoonmoeder. Zelf at ze zo sober mogelijk en probeerde ze haar omgeving te overtuigen dat dit voor een oprechte Christen de enig juiste instelling was. Bij haar tochten naar en in de stad ontmoette zij ook vele zieken. Zij verzorgde ze dikwijls persoonlijk, tot schrik en afkeer van haar omgeving. Haar man sterkte haar in deze edelmoedige houding en het ligt voor de hand dat verhalen die de ronde deden op den duur uitvloeiden tot wonderen, die haar heiligverklaring hebben ondersteund. 'Eens was zij langs een bergpad op weg naar Eisenach toen zij haar man met enkele jachtgenoten te paard plotseling op een kruispunt van wegen ontmoette. Onder haar wijde mantel droeg zij levensmiddelen, die bestemd waren voor de armen en zieken. Ludwig vroeg wat zij onder haar mantel verborgen hield, waarop deze opengeslagen werd en wat bleek, het voedsel was veranderd in een bos witte en rode rozen'. Bij de gebrandschilderde afbeelding van Elisabeth in het thans geplaatste raam in de kapel, wordt herinnerd aan dit wonder met de rozen.

De jonge landgraaf stierf in 1227 op weg naar het Heilige land tijdens de vijfde Kruistocht. Een jaar later trok Elisabeth zich terug in een klooster in Marburg aan de Lahn, omdat haar leven op de Wartburg ondragelijk was geworden mede door toedoen van haar hofhouding en haar schoonmoeder. In Marburg/Lahn stierf ze, vermoedelijk aan longtuberculose.

De onthulling van het raam.

Diego Nicolas met zijn creatie.

Oud geneesheer-directeur van het Elisabeths Gasthuis in Haarlem, dr. P.A. Heeres, heeft voormelde informatie verzameld en schrijft in 1970 ‘Van het leven van Elisabeth is betrekkelijk veel bekend. Tal van schrijvers hebben zich met deze merkwaardige figuur uit de Middeleeuwen bezig gehouden. Haar beeld is vervaagd door de vele legenden die om dit leven zijn ontstaan, en door de wonderen die men haar heeft toegedicht. Niettemin, het feit, dat ook na de Reformatie de naam heilige Elisabeth is gehandhaafd, betekent dat men de betekenis van deze vrouw voor het ziekenhuiswezen onmisbaar achtte’. Het is jammer, dat het bestuur van het Elisabeth Gasthuis de naam van het ziekenhuis na zoveel eeuwen heeft willen veranderen. Dat heet nu: “Kennemer Gasthuis, locatie Zuid”.

De Transvaalbuurt kende destijds een Elisabeth en Barbara Kerk in de Paul Krugerstraat. Het Tableau Maria Altijd Durende Bijstand uit deze voormalige Elba kerk is achterin de Barbara Kapel geplaatst en trekt dagelijks veel bezoekers. Pastoor van Oploo zegende het raam in de kapel officieel in. “Nu kijkt het beeld van Barbara in deze kapel uit op Elisabeth. De dames zijn weer verenigd. Ook bestuurslid Leonard Besselink is blij met het nieuwe raam. Hij noemde het raam een verfaaiing van de kapel en naar zijn zeggen “zie je in de schoonheid ervan de weer- spiegeling van God”.

Het raam is vervaardigd door glazenier Diego Nicolas. Hij is de vijfde generatie in het beroemde geslacht van vaklui die glas-in-lood ramen maken voor kerken. De grootvader van Diego, Joep Nicolas maakte dergelijke ramen in de Adelbertuskerk en de Mariakerk in Haarlem-Noord. Klik hieronder voor een biografie over Diego Nicolas.

<http://www.semprunnicolan.nl/biografie.php>

